

PANNÓNIABAN NŐTT TELJES SZÉP VIOLA

Emlékfüzet Árpád-házi Szent Margit tiszteletére

borító 1. oldal

Krisztusban Szeretett Testvérünk!

*Újszentmargita Község Önkormányzata és
az újszentmargitai Római Katolikus Egyházközség
nagy szeretettel meghívja önt és kedves szeretteit*

***2013. január 27-én vasárnap
délelőtt 10 órára***

*a Római Katolikus Templomba,
ahol Exc. Ft. Bosák Nándor püspök úr
ünnepi szentmisét celebrál és elhelyezi
Árpád-házi Szent Margit csontereklyéjét,
amelyet*

*Eminenciás és Fővisztelendő Erdő Péter Bíboros Úr
adományozott településünknek.*

*Az ünnepi szentmise után agapéra várunk mindenkit a
Művelődési Házba.*

*14 órától litániát imádkozunk a templomban,
majd mindenki megtekintheti és tiszteletét teheti
Árpád-házi Szent Margit relikviája előtt.*

Emlékfüzet
**Árpád-házi
Szent Margit**
tiszteletére

Polgármesteri köszöntő

Újszentmargita polgármestereként büszkeséggel és örömmel köszöntök mindenkit e kiadvány oldalán abból az alkalomból, hogy községünk őrzője lehet az egyik legnagyobb magyar szent, Árpád-házi Szent Margit ereklyéjének.

A jövő mindig a múltban gyökerezik, ezért fontos, hogy egy közösség – családunk, szűkebb vagy tágabb pátriánk – őrizze múltja eredményeit és merítsen erőt a mindennapok, a jövő építéséhez. Újszentmargita történetében évszázadok óta jelentős szerepet tölt be a keresztény egyház, hiszen talán kevesen tudják, de községünk 1009 óta templomos hely, s neve is egy szent nevét őrzi: antiochiai Szent Margitét. Talán neki köszönhető, hogy a település rendkívüli tisztelettel övezte az önfegyelmű és szeretet példaképét, Árpád-házi Szent Margitot is, aki templomunk védőszentje is egyben. Az itt élők mindig büszkén tekintettek a falu közepén méltóságteljesen kimagasodó templomra, mely amellet, hogy műemlékként ékessége Újszentmargitának, most magába fogad egy olyan ereklyét, mely nem csupán tárgyi, de szellemi kincs, magában foglalja mindazon erényeket, mely Szent Margit rövid életét jellemezte.

A település vezetőjeként köszönettel tartozom mindazoknak, akik munkájukkal, lelkesedésükkel önzetlenül segítettek és támogatták

kezdeményezésünket, s elnyerhettük a katolikus egyház magyarországi vezetője, Erdő Péter bíboros támogatását, s így Esztergomból Újszentmargitára érkezhett a szent ereklye.

Az önkormányzat mindig nagy figyelmet fordított arra, hogy ne csupán a község környezete, infrastruktúrája fejlődjön, de megőrizhessük kulturális és történelmi hagyatékainkat is és tovább adhassuk azt a jövő nemzedéke számára.

Én kívánom, hogy Szent Margit ereklyéje és példázata úgy az idelátogatóknak mint az itt élőknek adjon erőt a nehézségek leküzdésében és kovácsolja szorosabbá emberi kapcsolatainkat, hiszen a lélek ereje és a közösség összefogása eredménye, hogy községünk a megalapításától eltelt több mint ezer esztendő alatt számtalan történelmi vihart állt ki és fejlődik az itt élők szorgalma és tenni akarása által.

*Csetneki Csaba
polgármester*

Mi az ereklye?

Az ereklye a *reliquia* (görögük: *leipszana*; latinuk: *reliquiae*, a *relinquo* 'hátrahagy' szóból) szóból származik: általában nagy vallási személyiségek testi maradványai, ruhái, használati tárgyai, melyek kultikus tiszteletben részesülnek.

Árpád-házi Szent Margit ereklyéje és
Erdő Péter bíboros úr aláírása

Szoros értelemben Jézus Krisztussal és a Boldogságos Szűz Máriával kapcsolatos tárgyak, valamint a szentek maradványai és használati tárgyai.

- A Szentírásban az ereklye csodák leírásában szerepel (2Kor 2,14; 13,21; Mt 9,20; ApCsel 5,15; 19,12; Jel 6,9).

- **Fajtái.** *Allagát* tekintve *kiemelkedő* ereklye (*reliquiae insignes*) a Szent Kereszt és a szenvedés eszközei, ill. a szentek egész teste, feje, karja, keze, szíve, nyelve, láb-szára és kínozott testrésze. *Közönséges* ereklye a többi maradványok és használati tárgyak (CIC 1917: 1281. k.). *Hitelesség* szerint: a *jóváhagyott* ereklyék hitelességét illetékes egyházi hatóság okmánnyal és pecséttel bizonyítja, liturgikus tisztelet tárgya lehet; *jóvá nem hagyott* az okmány nélküli (v. okmányát veszített) ereklye, csak magán tiszteletben részesülhet.

- **Az ereklyék őrzése** rendes körülmények között ereklyetartóban történik. Kiemelkedő ereklye külön engedély nélkül csak templomban őrizhető, nem kiemelkedő ereklyét magánosok is őrizhetnek, sőt maguknál is hordhatnak.

- **Elidegenítés.** A hatályos egyházjog tiltja az ereklye eladását. Kiemelkedő és nép részéről nagyon tisztelt ereklyét elidegeníteni vagy más helyre átvinni csak a Szentszék engedélyével szabad (1190. k.).

Kik azok a domonkosok?

A domonkos rendet, illetve igazi nevén a Prédikátorok Rendjét a spanyol származású Domingo Guzman (a későbbi Szent Domonkos) alapította a 13. század elején. Szent Domonkosra fiatal papként nagy hatással volt az egyház akkori helyzete: hiányoztak az olyan felkészült, elkötelezett emberek, akik a katolikus

Az ereklye adományozásról szóló levél

hitet, az evangéliumot hitelesen tudták volna továbbadni. Ezzel akkor szembesült, amikor egyszer útutazóban Dél Franciaországban járt püspökével, és közvetlen közletről látta, hogy az albigens eretnekség milyen sokakat megnyert magának. Ekkor született meg benne a gondolat, hogy olyan szerzetesrendet alapít, amely tagjainak fő hivatása, hogy közösségben élve, az örömhírt, az igazságot hirdessék. A domonkosoknak azóta is ez a küldetésük. Domonkos alapított egy női kolostort is, az ő utódai ma a szemlélődő domonkos apácák, akik nem külső tevékenységgel, hanem főként imáikkal segítik a rend küldetését. Ezen ág tagja volt Árpád-házi Szent Margit is.

Árpád-házi Szent Margit élete

1242-ben született, IV. Béla és Laszkarisz Mária leánya. Szülei a tatárjárás alatt Istennek ajánlották őt fel még születése előtt, saját maguk és az ország szabadulásáért. Margit három és fél évesen került a veszprémi Szent Katalin-kolostorba, amelyet 1240-ben alapított Bertalan veszprémi püspök, és ahol az apácák még nem éltek a domonkos rendi szabályok szerint. 1252-ben költözött az apja által építtetett Nyulak szigeti (ma Margitsziget) Szűz Mária-kolostorba, amely már a domonkos férfirend közvetlen felügyelete alatt állt. Tizenkét éves korában tett fogadalmat a domonkos rend akkori magiszterének, Humbertus de Romanis-nak a kezébe. Több

ízben is határozottan ellenállt apjának, aki férjhez akarta adni; végül, hogy a további kísérleteket elkerülje, 1261-ben kérte, hogy részesítsék az ünnepélyes consecratio virginum (szüzek Istennek szentelése) szertartásában, ami egyébként a domonkos rendben nem volt szokásban. Margit a szigeti monostorban élt egészen 1270. január 18-án bekövetkezett haláláig. Életét a szigorú aszketikus gyakorlatok (böjt, önostorozás, engesztelő vezeklés), a szegénység keresése mindenben és a radikális alázatosság, a szenvedő Krisztussal való azonosulás vágya, az Eucharisztia különleges tisztelete és bensőséges imaélet (hosszú éjszakai és nappali magánimái, a szolozsmán kívül is), valamint társainak alázatos szolgálata (betegápolás pl.) jellemezte.

Azok a hívek, akik egy Szent ünnepén a tiszteletére akár a mise-könyvből vett könyörgését, akár egy róla szóló, törvényesen jóváhagyott más imát elmondanak, részleges bűcsút nyerhetnek.

Eletét az 1300-as évek elején írták meg, s Ráskay Lea domonkos apáca másolatában maradt ránk egy 1510 körüli kódexben. Az alábbiakban ebből közlünk néhány részletet:

„Mert eloszlott vala néminemű malaszt az ő orcájában és néminemű malasztos, megért erkölcs az ő tekintetében, úgy, hogy sem kemény beszédekkel, sem lágy beszédekkel nem láttatnék megváltoztatni... Gerjedez vala ez nemes szűz az isteni szerelemnek tüzevel, és meggyullad-

*Árpád-házi Szent Margit zárdába lép
(Székely Bertalan falfestménye)*

ván, imádkozék vala szüntelen, olyha minden közbevetés nélkül, úgy, hogy napnak első idejétől fogva az konventnek ebédének ideiglen szünetlen imádságban marad vala meg. És mennyével felülmúl vala mindeneket nemességgel, annyéval inkább erőlködik vala magát megalázní ez nemességes szent szűz, magyar királynak nemes leánya. Hettet tart vala az konyhán, főz vala az szororoknak, fazekat mos vala, tálakat mos vala, az halakat megfaragja (lepikkeleyezi) nagy hidegségnek idején, úgyhogy az nagy jeges víznek hidegségétől ez gyenge szűznek az ő kezének bőre meghasadoz vala és a vér kijő vala az ő kezéből, és némikoron bekötik vala az ő kezét az ő nagy fájdalomért. Az

konyát megsepri, fárd hord vala hátán, vizet merét vala és ő maga az konyhára viszi vala.

Éjjel fölkel és úgy hallgatja vala, ha valamely szoror nyög, és hozzámegyen, megkérdezi. Némelyeknek bort hevít, némelyeknek ruhát melegít, és odateszi, hol az betegnek fájdalma vala. Ha kedég valamely az szororok közül meghal vala, tehát ez szent szűz mindaddig el nem megyen az meghalt szorornak testétől, mígnem eltemettetik vala. Hanem az holttestnél imádkozik, és oly igen nagyon siratja, nagyobban hогynem mintha őneki testi atyjafia volt volna.

Esmég ez szent szűz vala mindenben szegénységnek szeretője és megtartója és igen szeret élni vala szegénységben. Őneki ruhája, kápája vala igen ő és megszakadozott, és foltos vala. És némikoron ez szent szűz az sárból veszen ki posztódarabokat, és azzal foltozza vala meg köntösét, kápáját.

Ez szent szűz eszében forgatja vala gyakorta és néha egyebekkel is beszél vala az ő nemzetének, eleinek életüket és életöknek szentségét. Azaz: Szent István királnak életit... Szent Imre hercegnek is ő életit... Szent László királnak életit... Szent Erzsébet asszonynak, az ő szerelmes néjének szentséges életit... Ilyenféle gondolatokban és szólásokban foglalja vala magát ez szent szűz, és nagy magas fohászokodásokat vonson vala az ő szívének belső részéből, és kéré vala ez szenteknek esedezésüket, hogy az ő érdemüknek miatta és az isteni ajándoknak, malasztanak miatta érdemlene lenni az ő nyomuknak és érdemöknek követője.

A ikoron az ő nagy keserűségét látnak szororok, olyha őrajta könyörülvén, úgymondnak vala őneki:

-- Mi tenéked benne? Mit gondolsz vele? Mire hogy minden történetért te tennen magadat gyötröd? Tehát ez szentséges szűz Szent Margit asszony az ő szívének mélységéből

vonszván nagy fohászokodást, ezenképpen felele:

-- Az anyaszentegyház, minden hív kereszténynek anyja az ő drágalátos tagiban metéltetik és igen keményen gyötretik. És ti azt mondjátok énnekem: Mi tenéked benne? Nemde nem ő szült-e keresztvíznek miatta újonnan engemet, ti veletek öszve?! Nemde az ő leányai közül való vagyok-e én? Bizonyval az vagyok!

A ikoron jutott vala ez szentséges szűz az ő betegségének tizenharmad napjára, egy szombat napon... meggyullada ez méltóságos szűz az mennyei jegyesnek szerelmében: kit kíván vala, kit szolgál vala, kit mindeneknek felette szeret vala, kinek szerelméért mind atyját, anyját és ez világi országnak birodalmát elhagyta vala. Az ő ártatlan lelkét, szentséges, méltóságos lelkét ajánlván az ő Teremtőjének, az ő édességes, kívánatos jegyesének, elnyugovék az Úrban."

Litánia Árpád-házi Szent Margithoz

Uram, irgalmazz nekünk! *Uram, irgalmazz nekünk!*
Krisztus, kegyelmezz nekünk! *Krisztus, kegyelmezz nekünk!*
Uram, irgalmazz nekünk! *Uram, irgalmazz nekünk!*
Krisztus, hallgass minket! *Krisztus, hallgass minket!*
Krisztus, hallgass meg minket! *Krisztus, hallgass meg minket!*
Mennybéli Atyaisten *Irgalmazz nekünk!*
Megváltó Fiúisten *Irgalmazz nekünk!*
Szentlélek Úristen *Irgalmazz nekünk!*
Szentháromság egy Isten *Irgalmazz nekünk!*
Szentséges Szűz Mária *Könyörögj érettünk!*
Istennek Szent Anyja *Könyörögj érettünk!*
Szüzeknek Szent Szüze *Könyörögj érettünk!*
Árpád-házi Szent Margit *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, a magyar nemzet gyöngyvirága *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, az Árpádok királyi házának ékes sarja *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, nemzetünk engesztelő áldozata *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, kit szülei még születése előtt Isten szolgálatára áldoztak *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, gyermekkorodtól Jézus arája *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, Szent Domonkos hűséges leánya *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, a magyar szent domonkos rend ékessége *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, a szent Kereszt forró szerelmese *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, az ima és áhítat illatos rózsája *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, a szenvedő Jézus lelkes követője *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, az Oltáriszentség hűséges imádója *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, a szegénység rendkívüli kedvelője *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, bámulatos önsanyargatások művelője *Könyörögj érettünk!*
Szent Margit, a jámbor oktatások figyelmes hallgatója *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, a szűzi tisztaság
állhatatos és csodás megőrzője *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit,
az engedelmesség hűségese megtartója *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, a Szűzanya
buzgó tisztelője *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit,
ki a szentek példáját nagy hűséggel követted *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, ki a szegények
íránt igaz részvételt voltál *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, ki a szeretetet
holtig híven megtartottad *Könyörögj érettünk!*

Béketűrő és jószágos
Szent Margit *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, ki a betegeket
odaadó hűsiességgel ápoltad *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit,
a szívek titkainak ismerője *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, a békesség
szeretője és létrehozója *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, ki a haza
szerencsétlenségeit oly keservesen megsirattad *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, kit a haza
belviszályai gyötrelmesen érintettek *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, a szigorú
szerzetesélet fényes példája *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, ki imáidban
sokszor csodálatosan elragadtattál *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, ki hazánkért
oly keményen vezekeltél és szüntelen sírtál *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, minden leány
ragyogó példaképe *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, a magyar
leányok vezére *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, kit az isteni
Jegyes már e földön sok égi ajándékkal gazdagított *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, ki már
életedben sok csodával tündököltél *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, kinek nevét
a hívek áhítattal rebegették *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, kinek orcája
a halál után rendkívüli szépségben ragyogott *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, kinek holtteste
mennyei illatot árasztott *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, kinek sírját
Isten sok csodával dicsőítette *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, kinek tiszteletét
a magyar hívek soha el nem feledték *Könyörögj érettünk!*

Szent Margit, a lázbeteggek
hatalmas gyógyítója

Könyörögi érettünk!

Szent Margit, minden testi és
lelki betegség orvoslója

Könyörögi érettünk!

Szent Margit, a szentek
kertjének megdicsőült szép virága

Könyörögi érettünk!

Szent Margit, kegyes égi
pártfogónk

Könyörögi érettünk!

Isten Báránya, ki elveszed
a világ bűneit!

Kegyelmessz nekünk!

Isten Báránya, ki elveszed
a világ bűneit!

Hallgass meg minket!

Isten Báránya, ki elveszed
a világ bűneit!

Irgalmazz nekünk!

Imádkozzál érettünk
Szent Margit!

*Hogy méltók lehessünk
Krisztus ígéreteire!*

Könyörödjünk! Úristen, a hú lelkek jutalmazója, ki Szent Margit szűz teljes lemondását és folytonos önmegtagadását lelki ajándékokkal és örök örömmel ékesítetted; add, kérünk, hogy az ő közbenjárására és példájára a test bűneit letiporjuk, a földieket megvessük s így az örök életet elnyerhessük. Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

Az újszentmargitai templomot eredetileg Antióchiai Szent Margit tiszteletére szentelték, majd a török időkben történt elpusztulás után új temploma már Árpád-házi Szent Margit titulusát vette fel, de mind a mai napig mindkét Margit ünnepein búcsút tart az egyházközség. A történelem folyamán mintegy 30 km-es körzetben három bencés kolostor is létesült.

Most településünk Erdő Péter Bíboros Úr jóvoltából és Bosák Nándor Püspök Úr közbenjárására Árpád-házi Szent Margit ereklyét kapott, amelyet 2013. január 27-én helyez el templomunkban egyházmegyénk Főpásztora.

Kívánom, hogy hozza meg Szent Margit közbenjárása által a település minden lakójának a szívébe azt a hősies Isten és emberszeretetet, amely védőszentünk szívében lobogott, s amely által eljutott a mennyországba.

borító 4. oldal